УДК 657.633

Кудрицька Ю. О.

Студент 5 курсу
факультету обліку і аудиту ХНЕУ

СУТНІСТЬ ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Анотація. Розглянуто поняття "внутрішній аудит", розкрито його сутність та необхідність упровадження його на підприємствах.

Аннотация. Рассмотрено понятие "внутренний аудит", раскрыта его сущность и необходимость внедрения его на предприятиях.

Annotation. The concept of "internal audit", ist nature and the need to implement it in the workplace have been revealed.

Ключові слова: внутрішній аудит, сутність внутрішнього аудиту.

Потреба у внутрішньому аудиті виникає на великих підприємствах у зв'язку з тим, що вище керівництво не займається повсякденним контролем діяльності організації і низьких управлінських структур. Внутрішній аудит дає інформацію про цю діяльність й підтверджує достовірність звітів менеджерів. Внутрішній аудит необхідний, головним чином, для підтвердження втрати ресурсів та здійснення необхідних змін усередині підприємства. Тому вивчення сутності внутрішнього аудиту є необхідною умовою обґрунтування його впровадження на підприємстві. Дослідженню теоретичних основ внутрішнього аудиту присвячені наукові праці таких вчених, як: Бровко Т. О., Верхоглядової Н. І., Майданевича П. Н., Волошиної Є. І., Мелехової Т. О., Назарової К. О., Чуєнков А. Є.

Метою дослідження є обґрунтування сутності поняття "внутрішній аудит", процедури його впровадження на підприємствах. Для досягнення поставленої мети необхідно вирішити такі завдання: визначити поняття "внутрішній аудит"; визначити сутність внутрішнього аудиту в сучасних умовах.

Внутрішній аудит є одним із засобів контролю за правомірністю та ефективністю діяльності підприємства. Міжнародний інститут внутрішніх аудиторів дає таке визначення поняття "внутрішній аудит": внутрішній аудит – це організована на економічному суб'єкті в інтересах його власників і регламентована його внутрішніми документами система контролю над дотриманням встановленого порядку ведення бухгалтерського обліку та надійності функціонування системи внутрішнього контролю. Серед вчених існують різні погляди щодо визначення поняття "внутрішній аудит". Так, ряд вчених розглядають його як функцію управління: внутрішній аудит – це функція, яка надає незалежні, об'єктивні гарантії та консультації, спрямовані на удосконалення господарської діяльності підприємства, тобто контроль і аналіз фінансової звітності [1]. Інші вважають, що це вид діяльності, тобто внутрішній аудит – це діяльність підприємства незалежного, об'єктивного засвідчення та надання рекомендацій, що допомагає йому у вдосконаленні своєї діяльності [2; 3]. Одним з найважливіших аспектів діяльності внутрішнього аудиту є визначення та аналіз можливих зовнішніх і внутрішніх ризиків при розробці та впровадженні нових проектів, а також вироблення рекомендацій, що дозволяють знизити рівень ризику або мінімізувати можливі втрати. Внутрішні аудитори здійснюють моніторинг витрачання фондів за різними проектами або програмами, аналізує фінансову і управлінську звітність компанії, її достовірність та своєчасність.

Також існує підхід до поняття "внутрішній аудит", як до знаряддя, а саме: внутрішній аудит – це знаряддя управління, що постачає адміністративне і технічне керівництво підприємства результатами виконаного аналізу з питань налагодження ефективної виробничої і ринкової діяльності [4]. На думку автора, найбільш прийнятним визначенням є визначення поняття внутрішнього аудиту як функції управління. Наведені визначення різноманітні, що пояснюється відсутністю єдиного нормативного документа, який регулював би відносини у сфері внутрішнього аудиту, але вони недостатньо повно визначають сутність внутрішнього аудиту.

На думку Бурцева В. В., "сутність внутрішнього аудиту" – це спосіб організації внутрішнього контролю функціонування усіх ланцюжків управління, який здійснюється співробітниками спеціалізованого підрозділу, з метою допомоги адміністративному апарату організації [5]. Мелехова Т. О. [6] та Чуєнков А. Є. [7] пропонують визначити сутність внутрішнього аудиту через його функції. Вони виділяють такі основні функції: контрольна, захисна, аналітична, координаційна, інформаційна, консультаційна функції. Найбільшу увагу слід звернути на контрольну функцію. Серед усіх перелічених функцій саме функція контролю дає реальну оцінку стану підприємства, адже вона полягає у визначенні адекватності політики підприємства встановленим параметрам та оцінці ефективності обліку. Тому, на думку автора, сутність внутрішнього аудиту – це вдосконалення організації управління підприємством, реальна оцінка його стану та постійний контроль за діяльністю підприємства.

Таким чином, можна зробити висновок, що в сучасній літературі єдиного визначення поняття "внутрішній аудит" та "сутність внутрішнього аудиту" немає. Це свідчить про те, що процес становлення теорії внутрішнього аудиту не завершений і потребує подальшого вивчення. У сучасних умовах сутність внутрішнього аудиту можна розкрити через контрольну функцію. Адже ситуація, яка склалася в Україні, зумовлює потребу постійного контролю керівника за діяльністю свого. Отже, ефективний внутрішній аудит сприятиме успішному розвитку діяльності підприємства в

© Кудрицька Ю. О., 2012
сучасних умовах.

Наук. керівн. Мултанівська Т. В.

Література: 1. Аудит [учебное пособие] / под ред. к.э.н., доц. П. Н. Майданевича, к.э.н., асс. Е. И. Волошиной. – Симферополь : ЧП "Предприятие Феникс", 2008. – 700 с. 2. Верхоглядова Н. І. Розвиток внутрішнього аудиту // Н. І. Верхоглядова // Економіка і регіон. – 2009. – № 1 (20). – С. 136–139. 3. Назарова К. О. Сучасний стан та проблеми аналітичного забезпечення внутрішнього аудиту на підприємствах торгівлі / К. О. Назарова // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2009. – № 647. – С. 433–440. 4. Бровко О. Т. Організаційні аспекти та інформаційне забезпечення внутрішнього аудиту товарних запасів / О. Т. Бровко // Економічні науки. – Вісник ЖДТУ. – 2010. – № 3 (53). – С. 48–50. 5. Бурцев В. В. Принципы внутреннего аудита / Бурцев В. В. // Бухгалтерский учет. – 1998. – № 2. – С. 80–81. 6. Мелехова Т. О. Обґрунтування функцій внутрішнього та зовнішнього аудиту податків / Т. О. Мелехова // Наука й економіка. – 2010. – № 2 (18). – С. 116–120. 7. Чуєнков А. Є. Сутність та організація служби внутрішнього аудиту / А. Є. Чуєнков // Бухгалтерський облік, аналіз та аудит. – 2010. – № 7–8. – С. 38–42.